

Державний вищий
навчальний заклад
"Тернопільський
державний медичний
університет
імені І. Я. Горбачевського
Міністерства охорони
здоров'я України"

State Institution of Higher
Education
"Ivan Horbachevsky Ternopil
State Medical University
of the Ministry of Health of
Ukraine"

Майдан Волі, 1, Тернопіль, Україна, 46001
e-mail: university@tdmu.edu.ua
www.tdmu.edu.ua

1, Maydan Voli, Ternopil, Ukraine, 46001
e-mail: university@tdmu.edu.ua
www.tdmu.edu.ua

Факультет
іноземних студентів

Faculty of
International Students

ДОДАТОК ДО ДИПЛОМА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ DIPLOMA SUPPLEMENT

Диплом / Diploma M18 № 091197
від/issued on 06/26/2018
Додаток / Diploma Supplement № 6451231
від/issued on 06/26/2018

*без диплома не дійсний
not valid without diploma*

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИПУСКНИКА INFORMATION ABOUT THE GRADUATE

1.1. Прізвище

Family name(s)

1.2. Ім'я та по батькові

Given name(s)

1.3. Дата народження

Date of birth

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗДОБУТУ КВАЛІФІКАЦІЮ INFORMATION ABOUT THE QUALIFICATION

2.1. Кваліфікація випускника: ступінь вищої освіти, спеціальність (за необхідності – спеціалізація, освітня програма, професійна кваліфікація)

Graduate's qualification: degree of higher education, specialty (if necessary specialization, educational program, professional qualification)
Магістр медсестринства: магістр, «Медсестринство», Сестринська справа
Master of Nursing: Master Degree, «Nursing», Master of Science in Nursing

2.2. Галузь знань

Field of Study
Охорона здоров'я
Public Health

2.3. Найменування і статус закладу вищої освіти, який виконував освітню програму та присвоїв кваліфікацію

Name and status of the the higher education institution delivered the study program and conferred the qualification
Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України». Державний.
Відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти відповідно до наказу МОН від 17.03.2017 року №55-л (станом на 13.10.2017 року)
Рівень акредитації магістр зі спеціальності 22 Охорона здоров'я 223 Медсестринство (Сертифікат про акредитацію НД №2082285 до 01.07.2023р.)
State Institution of Higher Education «Ivan Horbachevsky Ternopil State Medical University of the Ministry of Health of Ukraine». State.
The data on higher education and training are reported according to the Ministry of Education and Science order №55-л from 17 March 2017 (accessed on 13 October 2017)
Level accreditation Master's of the specialty 22 Public Health 223 Nursing (Accreditation certificate НД №2082285 to 01 Jul 2023)

2.4. Мова (и) навчання

Language(s) of instruction
Англійська
English

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО РІВЕНЬ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ РАМКОЮ КВАЛІФІКАЦІЙ
INFORMATION ABOUT THE LEVEL OF THE QUALIFICATION

3.1. Рівень кваліфікації

Level of qualification

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає восьмому кваліфікаційному рівню національної рамки кваліфікацій

Second level of higher education (Master level), which corresponds to Qualification Level Eight in the National Qualifications Framework

3.2. Офіційна тривалість програми

Official duration of programme

2 роки, (120 кредитів ЄКТС)

2 years, (120 ECTS credits)

3.3. Вимоги до вступу

Admission requirements(s)

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра. За результатами вступних випробувань.
Bachelor's Degree in Nursing. In accordance with the results of the entrance examinations.

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМІСТ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ
INFORMATION ABOUT THE CONTENTS AND OUTCOMES GAINED

4.1. Форма навчання

Mode of study

Заочна

Extramural

4.2. Вимоги освітньої програми та результати навчання за нею

Programme requirements

Студент повинен виконати програму підготовки згідно навчального плану.

Навчальний план побудовано на методології організації навчального процесу за європейською кредитно-трансферною системою, яка включає: вивчення навчальних дисциплін; впровадження залікових кредитів ЄКТС як одиниці виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння навчальної дисципліни; застосування під час контролю успішності навчання різних шкал оцінювання, в тому числі абсолютної національної шкали та рейтингової шкали ЄКТС. Навчальний план підготовки магістра медсестринства здійснюється протягом 2 років на базі попередньо отриманого освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра сестри медичної. Переліки навчальних дисциплін приведені у відповідність до їх назв у навчальних планах медичних університетів (факультетів) Європи та Америки. Студент повинен виконати програму підготовки відповідно до навчального плану, який становить не менше ніж 120 кредитів ЄКТС (1 кредит = 30 академічних годин) і включає час на проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, консультацій, практик, самостійної та індивідуальної роботи, контрольних заходів і написання магістерської роботи. Структура навчального плану має два цикли підготовки: загальної підготовки (24 кредити ЄКТС) та професійної підготовки (79 кредитів ЄКТС), написання магістерської роботи (16 кредитів ЄКТС), а також включає атестацію (1 кредит ЄКТС).

Вивчення всіх дисциплін завершується підсумковим контролем – іспитами або диференційованими заліками. Іспити проводяться в терміни, визначені графіком навчального процесу в навчальному плані.

Кредити студенту зараховуються у випадку успішного (критерії оцінювання наведені в п.4.4) складання письмових (усних) заліків або іспитів з навчальних дисциплін, захисту курсових робіт, захисту звітів з практик, проходження підсумкової атестації.

Набуті компетенції:

Знання і розуміння:

Успішне завершення програми передбачає здобуття особою, якій присвоюється кваліфікація "магістр медсестринства", загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, організації, управління та контролю роботи сестринських структурних підрозділів в лікувально-профілактичних закладах, здійснення науково-дослідної роботи, викладацької діяльності за спеціальністю «Сестринська справа».

Застосування знань і розуміння:

Здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння з гуманітарних, фундаментальних, та інших засвоєних клінічних дисциплін для вирішення типових задач діяльності медичної сестри, реалізації діагностично-лікувального процесу, догляду та опіки за пацієнтами в закладах охорони здоров'я різного профілю, в домашніх умовах; організації та керівництва роботою медсестринських структурних підрозділів; здійснення освітнього процесу у вищих медичних навчальних закладах, закладах післядипломної освіти, наукових пошуків з проблем медсестринства.

Магістр медсестринства здатний вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі охорони здоров'я із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Магістр медсестринства повинен:

- Володіти навичками оцінювання організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.
- Вміти орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.
- Виконувати медсестринські втручання відповідно до клінічних протоколів та стандартів медсестринської діяльності.
- Оцінювати вплив небезпечних чинників щодо ризику розвитку найпоширеніших захворювань у світі. Опанування основними методами діагностики в клініці хвороб цивілізації.
- Здійснювати спеціальний догляд та опіку за пацієнтами.
- Використовувати методи, методики наукового дослідження.
- Застосовувати технології управління та організації роботи медсестринських служб в галузі охорони здоров'я.
- Навчати медичних сестер на до- та післядипломному етапах.

Формування суджень:

- Здатність виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результатами додаткових методів дослідження.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до планування, організації та управління.
- Здатність спілкуватися другою мовою.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та проведення досліджень на відповідному рівні.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність навчатися та навчати.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Students must complete a training program according to the Programme Specification. (Curriculum).

The curriculum is based on the methodology of the educational process for the European Credit Transfer System, which includes: the study of subjects; introduction of ECTS credits as units of measure for student workload required for mastering the discipline; application of different scales of assessment while monitoring the success of training, including absolute national scale and rating-based ECTS scale. Curriculum for Master of Nursing requires two years, and is based on previously obtained educational qualification of Bachelor of Nursing. The lists of subjects are aligned with their titles in the curricula of medical universities (faculties) in Europe and USA. The student must complete a training program according to the curriculum, which is at least 120 ECTS credits (1 credit = 30 hours) and includes time for lectures, practical seminars and laboratory exercises, consultations, internships, independent and individual work, control activities and writing Master's thesis. The structure of the curriculum has two cycles of training: general training (24 ECTS credits) and professional training (79 ECTS credits), as well as writing master's thesis (16 ECTS credits) and includes certification (1 credit ECTS).

The study of all subjects is completed by the final control measurements in the form of examinations or graded tests. Examinations are carried out within terms defined by educational schedule.

Credits are counted towards student's records in case of successful passing (evaluation criteria are listed in p.4.4) of written or oral tests or examinations on subjects, term paper defense, practices reports defense, following final certification.

Acquired competences:

Knowledge and understanding:

Successful completion of the program involves acquirements by the person to whom qualification "Master of Nursing" is awarded of general and specific fundamental and professionally oriented knowledge, skills, competencies needed to perform typical occupational tasks, organize, manage and control the structural units of nursing in medical care institutions, as well as research and teaching activities in the field of "Nursing" specialty.

Application of knowledge and understanding (Applying knowledge and understanding):

The ability to apply the acquired knowledge, skills and understanding of humanitarian, fundamental, and clinical disciplines to solve typical problems encountered by a nurse, implementation of diagnostic and treatment process, care for patients in health care institutions and at home; organization and management of the nurse structural units; implementation of the educational process at the higher medical educational institutions, postgraduate education, scientific research on the problems of nursing. Master of Nursing is able to solve complex problems and specialized practical problems in public health with the use of provisions of basic theories and methods, medical and clinical sciences, which provides research and / or implementation of innovation and characterized by uncertainty of requirements.

Master of Science in Nursing should:

- Possess skills for evaluation of the quality of different types of medical care and sanitary and epidemiological welfare of the population.
- Be able to focus in defining group of the drugs, their features, pharmacokinetics and pharmacodynamics.
- Perform nursing interventions according to clinical protocols and standards of nursing.
- Assess the impact of hazards on the risk of the most common diseases in the world. Master the basic methods of diagnosis of clinical diseases of the world.
- Provide special care and care for patients.
- Use methods and techniques of scientific research.
- Apply technology management and organization of nursing services in the healthcare sector.
- Be able to teach nurses in pre- and postgraduate stages.

Making judgments:

- The ability to detect the connection between pathogenesis of diseases, clinical manifestations, and the results of additional research methods.
- The capacity for abstract thinking, analysis and synthesis.
- The capacity for planning, organization and management.
- The ability to communicate in a language other than native language.
- Skills to use information and communication technologies.
- The ability to search, to process, and to analyze information from various sources and research at an appropriate level.
- The skills of interpersonal interaction.
- The ability to learn and teach.
- Ability to identify, to classify, and to solve problems.
- The ability to operate on the basis of ethical considerations (motives).
- The capacity for adaptation and action in the new situation.

4.3. Детальні відомості про освітні компоненти та результати навчання за кожним з них, кредити Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, оцінки, рейтинги, бали
Detailed information about the educational components and the learning outcomes, including European Credit Transfer Accumulation System credits, grades, rating points, scores

Назва дисципліни / Course title	Період / Period	Кредити ECTS / ECTS credits	Години/ Hours	Бали/ Marks	Рейтинг ECTS/ ECTS grade	Оцінка за національною шкалою/ National grade
Клінічна патофізіологія захворювань / Advanced Pathophysiology of Diseases	2016-2017	6	180	168,00	C	Добре / Good
Клінічна фармакологія / Advanced Clinical Pharmacology	2017-2018	9	270	158,00	D	Добре / Good
Лідерство в охороні здоров'я та освіті / Leadership in Health Care Policy and Education	2017-2018	3	90	147,00	D	Добре / Good
Медична інформатика // Practice of Nursing Informatics	2016-2017	6	180	152,00	C	Добре / Good
Навчання та керівництво: людський аспект організаційних змін / Coaching and Leading: The Human Side of Organizational Change	2017-2018	6	180	153,00	E	Добре / Good
Написання магістерської роботи / Master's Thesis	2017-2018	16	480	180,00	B	Відмінно / Excellent
Паліативна медицина / Palliative Care	2016-2017	8	240	164,00	C	Добре / Good
Педагогіка і мистецтво викладання / Education in Health Disciplines	2016-2017	12	360	168,00	C	Добре / Good
Передові кількісні методи дослідження в охороні здоров'я / Advanced Quantitative Methods for Health Research & Medical Statistic	2016-2017	6	180	158,00	C	Добре / Good
Передові якісні методи дослідження в охороні здоров'я / Advanced Qualitative Methods for Health Research & Medical Statistic	2016-2017	5	150	168,00	C	Добре / Good
Поглиблене дослідження та оцінка стану здоров'я / Advanced Physical Assessment	2017-2018	9	270	167,00	D	Добре / Good
Принципи доказової медицини в охороні здоров'я / Principles of Evidence-Based Practice in Health Care	2017-2018	3	90	147,00	A	Добре / Good
Психічне здоров'я / Mental Health	2017-2018	3	90	158,00	D	Добре / Good
Розвиток лідерства і співпраця з громадами / Leadership in Health Care Policy and Education	2016-2017	3	90	175,00	C	Відмінно / Excellent
Розуміння роботи організацій охорони здоров'я: теорія, аналіз, застосування / Understanding Health Care Organizations: Theory, Analysis and Application	2016-2017	3	90	154,00	D	Добре / Good
Сімейна медицина / Family Nursing (Primary Care & Childrearing Family & Aged Family)	2017-2018	9	270	170,00	B	Відмінно / Excellent

Сучасні методи діагностики / Modern Methods of Diagnosis & Differential Diagnosis	2017-2018	3	90	154,00	E	Добре / Good
Сучасні тенденції та проблеми системи охорони здоров'я / Contemporary Trends and Issues in Health Care System	2016-2017	6	180	167,00	C	Добре / Good
Філософія систем охорони здоров'я / Philosophy of Health Care System	2016-2017	3	90	158,00	C	Добре / Good
Підсумкова атестація / Final examination	2017-2018	1	30	180,00	B	Відмінно / Excellent
Всього кредитів ЄКТС/ Total credits ECTS		120	3600			

4.4. Схема оцінювання. Довідник з розподілу оцінок

Grading scheme. Reference book on ratings.

Оцінювання якості засвоєння студентом навчальних дисциплін здійснюється на основі кредитно-трансферної системи. Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності та оцінки підсумкового контролю і виражається за 200-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована дисципліна. Бали з навчальної дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну (національну) чотирибальну шкалу – "відмінно", "добре", "задовільно", "не задовільно" за абсолютними критеріями, наведеними в таблиці.

Оцінка на підсумковому контролі з дисципліни: у формі заліку визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності за 200-бальною шкалою і виставляється за традиційною (національною) двобальною шкалою: "зараховано", "не зараховано"; у формі диференційованого заліку визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (максимально 120 балів) та балів (максимально 80 балів) за тестову частину диференційованого заліку; у формі іспиту – сума оцінок поточної навчальної діяльності (максимально 120 балів), а також суми балів за іспит (максимально 80 балів, у співвідношенні: 75% – за тестову частину та 25% – за усну співбесіду).

Evaluation of mastering of educational disciplines by students is implemented based on credit-module system. The grade for the module is determined as sum of daily assessment and grades for final assessment of the module and is presented in the 200-point scale. The final grade for educational discipline is an average of grades for modules that form the structure of the discipline and is presented in the 200-point scale. Grades for educational discipline for students who have successfully fulfilled the program of the discipline, are converted into traditional (national) four-point scale: "Excellent", "Good", "Satisfactory", "Fail" according to absolute criteria in the below table.

The final grade for the disciplines ending in a credit is determined as the sum of daily assessment grades for educational activities in the 200-point scale and is awarded according to the traditional (national) two-point scale: "Passed", "Failed". The final grade for the disciplines ending in a graded credit is determined as the sum of daily assessment grades for educational activities (120 points maximum) and points for the test part of the graded credit (80 points maximum). The final grade for the disciplines ending in an exam is determined as the sum of daily assessment grades for educational activities (120 points maximum) and the sum of points for the exam (80 points maximum, the ratio being 75% for the test part and 25% for the oral interview).

Оцінка за національною шкалою/ National grade	Бали з дисципліни /Points for discipline	Підсумкова державна атестація / Final state examination
Відмінно / Excellent	170-200	180-200
Добре / Good	140-169	140-179
Задовільно / Satisfactory	116-139	101-139
Незадовільно / Fail	нижче 116/less than 116	нижче 101/less than 101

Шкала ECTS відображає відносну успішність студента у складі факультету / курсу: А – 10 % найбільш успішних студентів; В – наступні 25 %; С – наступні 30 %; D – наступні 25 %; E – наступні 10 %.

The ECTS scale represents student's relative performance within the specialization / year of study: A – top 10 %; B – next 25 %; C – next 30 %; D – next 25 %; E – next 10%.

4.5. Загальна класифікація присвоєної кваліфікації

Qualification within the general classification of qualifications

Диплом

Diploma

Класифікація кваліфікації/ Classification system	Критерії/ Criteria
Диплом з відзнакою/ Diploma with honours	Не менше 75 відсотків відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін та практичної підготовки, з оцінками "добре" з інших дисциплін та з оцінками "відмінно" за результатами державної атестації. No less than 75% of grades are "excellent", no "satisfactory", only "excellent" grades for state examinations.
Диплом/ Diploma	Успішне виконання програми підготовки Successful completion of study programme

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО АКАДЕМІЧНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ПРАВА
INFORMATION ABOUT ACADEMIC AND PROFESSIONAL RIGHTS

5.1. Академічні права

Access to further studies

Право продовжувати навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти
The right to continue education at the third educational-scientific level of higher education

5.2. Професійні права

Professional status

Фахівець здатний виконувати зазначену в ДК 003-2010 професійну роботу:

- 1229.5 Начальник (завідувач) структурного підрозділу медичного закладу
- 1229.5 Головна медична сестра
- 1229.6 Завідувач відділення (декан) у коледжі
- 2230.1 Науковий співробітник (сестринська справа, акушерство)
- 2310.2 Викладач вищого навчального закладу

The graduate is capable of performing the following professional duties, according to the State Classification of Professions 003-2010:

- 1229.5 Head (director) of the unit of the medical establishment
- 1229.5 Chief medical nurse
- 1229.6 Director (dean) at the college
- 2230.1 Scientific assistant (nursing, obstetrics)
- 2310.2 Lecturer at the college or university

6. ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ
ADDITIONAL INFORMATION

6.1. Найменування всіх закладів вищої освіти, у яких здобувалася кваліфікація. Строки навчання в кожному з них
Name of the institution of higher education. Duration of training

Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України» – 01.09.2016 р. – 26.06.2018 р.
State Institution of Higher Education «Ivan Horbachevsky Ternopil State Medical University of the Ministry of Health of Ukraine» – Sep/01/2016 – June/26/2018

6.2. Інформація про атестацію

Information on certification

Атестація здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр здійснюється шляхом публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи екзаменаційною комісією (ЕК).

Результати публічного захисту магістерської роботи виставляються у протоколи екзаменаційної комісії, залікову книжку та додаток до диплому, а саме: за 200-бальною шкалою, за національною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно» та шкалою ЄКТС – А, В, С, D, E.

Certification of candidates for higher education for Master Degree is carried out as a public defense of the qualification (Master's) thesis by Examination Board (EB).

The results of the public defense of the Master's thesis are recorded into the protocols of the examination committee, educational records book, and supplement to the diploma (official transcript), using 200-points scale, national scale – “excellent”, “good”, “satisfactory”, and ECTS scale – A, B, C, D.

6.3. Контактна інформація закладу вищої освіти (наукової установи) (у тому числі гарант освітньої програми)
Contacts of the institution of higher education (research) (including the information on the Head of Educational program)

Майдан Волі, 1, Тернопіль, Україна, 46001 Тел.: +38(0352)430927, 235784; Fax: +38(0352) 524183
E-mail: university@tdmu.edu.ua; http://www.tdmu.edu.ua
1, Maydan Voli, Ternopil, Ukraine, 46001 Tel.: +38(0352)430927, 235784; Fax: +38(0352) 524183
E-mail: university@tdmu.edu.ua; http://www.tdmu.edu.ua

6.4. Інформація про попередній документ про освіту (вид документа, серія та реєстраційний номер, найменування навчального закладу, який видав документ, дата видачі). Інформація про визнання іноземних документів про освіту

Information about the previous education document (type of document, registration number, name of institution, date of issue). Information on the recognition of foreign qualification

Диплом бакалавра ДІ № 032949 від 05/31/2012 виданий Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського, Україна.
Bachelor's Diploma DI № 032949 issued on 05/31/2012 by Ivan Horbachevsky Ternopil State Medical University, Ukraine.

7. ЗАСВІДЧЕННЯ ДОДАТКА ДО ДИПЛОМА
CERTIFICATION OF THE SUPPLEMENT

7.1. Посада керівника закладу вищої освіти або іншої уповноваженої особи закладу вищої освіти

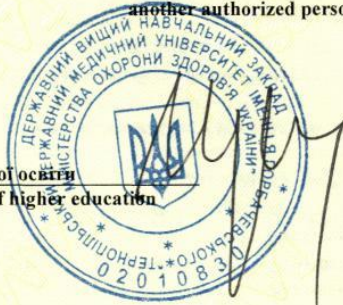
Position of the head of the institution of higher education or another authorized person

Ректор

Rector

7.2. Підпис керівника закладу вищої освіти або іншої уповноваженої особи закладу вищої освіти

Signature of the head of the institution of higher education or another authorized person

7.3. Прізвище та ініціали керівника закладу вищої освіти або іншої уповноваженої особи закладу вищої освіти

Name and initials of the head of the institution of higher education or another authorized person

М.Корда

M.Korda

7.4. Печатка закладу вищої освіти

Seal of the institution of higher education

7.5. Дата (місяць/день/рік)

Date (month/day/year)

06/26/2018

У разі наявності в додатку будь-яких розбіжностей перевагу має текст українською мовою
In case of any differences in interpretation of the information in the supplement, the Ukrainian text shall prevail

8. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАЦІОНАЛЬНУ СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
INFORMATION ABOUT THE NATIONAL SYSTEM OF HIGHER EDUCATION

Законодавство України про вищу освіту базується на Конституції України і складається із законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється на таких рівнях вищої освіти:

- початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти, який відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій;
- перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій;
- другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій;
- третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає дев'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій;
- науковий рівень вищої освіти відповідає десятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій.

Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти: молодший бакалавр; бакалавр; спеціаліст; магістр; доктор філософії.

Молодший бакалавр - це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на початковому рівні вищої освіти і присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 90-120 кредитів ЄКТС.

Бакалавр - це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньо-професійної програми для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра визначається вищим навчальним закладом.

Спеціаліст - це нормативний термін навчання за програмою підготовки спеціаліста становить 1 – 1,5 роки на основі кваліфікації бакалавра; для спеціаліста медичного, фармацевтичного, ветеринарно-медичного спрямувань – 5 – 6 років на основі повної загальної середньої освіти. Обсяг освітньо-професійної програми для здобуття ступеня спеціаліста на основі повної загальної середньої освіти становить 300 – 360 кредитів ЄКТС. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію, отримують Диплом спеціаліста. Для подальшої практичної діяльності обов'язковим є проходження післядипломної підготовки відповідно до національних кваліфікаційних вимог.

Магістр - це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС.

Ступінь магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування здобується на основі повної загальної середньої освіти і присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої становить 300-360 кредитів ЄКТС.

Освітня діяльність за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, що провадиться вищими навчальними закладами і започаткована до набрання чинності Законом України «Про вищу освіту», продовжується в межах строку навчання за певною освітньо-професійною програмою з видачею державного документа про вищу освіту встановленого зразка - диплома спеціаліста.

Останній прийом на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста проводився у 2016 році. Вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) після набрання чинності Законом України «Про вищу освіту» прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра.

Особі, яка успішно виконала відповідну освітню програму та пройшла атестацію, видається документ про вищу освіту за відповідними ступенями: диплом молодшого бакалавра; диплом бакалавра; диплом спеціаліста; диплом магістра; диплом доктора філософії.

Невід'ємною частиною диплома бакалавра, спеціаліста, магістра є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання.

Система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із:

- Національна система забезпечення якості реалізується через механізми ліцензування та акредитації;
- освітня діяльність на території України здійснюється вищими навчальними закладами на підставі ліцензій;
- обов'язковою умовою видачі ліцензії є відповідність нормативам, що встановлюється Міністерством освіти та науки.

Вищий навчальний заклад має право видавати документ про вищу освіту державного зразка тільки з акредитованого напрямку (спеціальності). Напрямок (спеціальність) вважається акредитованим, якщо рівень підготовки за цим напрямком (зі спеціальності) відповідає державним вимогам.

Органами, які уповноважені здійснювати контроль за забезпеченням якості вищої освіти в Україні, є: Міністерство освіти і науки (МОН), Акредитаційна комісія (АК), Державна інспекція навчальних закладів.

Інформацію про диплом та додаток до диплома можна перевірити на сайті <http://www.osvita.net/>.

Схема кваліфікаційних рівнів вищої освіти в Україні

Рівні вищої освіти	Ступінь вищої освіти (документ про вищу освіту/науковий ступінь)	Документ про попередню освіту, що надає доступ	Нормативний період (роки) і обсяг (кредити ЄКТС) навчання	Академічні права	Національна рамка кваліфікацій	Цикли ЄПВО
Початковий рівень (короткий цикл)	Молодший бакалавр (диплом молодшого бакалавра)	Атестат про повну загальну середню освіту	Освітньо-професійна програма – 120-150 кредитів	Право здобуття ступеня бакалавра	6 рівень	Короткий цикл I циклу
		Диплом молодшого спеціаліста	Обсяг освітньо-професійної програми визначається закладом освіти			
Перший (бакалаврський) рівень	Бакалавр (диплом бакалавра)	Атестат про повну загальну середню освіту	Освітньо-професійна програма – 180-240 кредитів	Право здобуття ступеня магістра	7 рівень	I цикл
		Диплом молодшого бакалавра, диплом молодшого спеціаліста	Обсяг освітньо-професійної програми визначається закладом вищої освіти			
Другий (магістерський) рівень	Магістр (диплом магістра)	Диплом бакалавра	Освітньо-професійна програма – 90-120 кредитів	Право здобуття ступеня доктора філософії/доктора мистецтв	8 рівень	II цикл
			Освітньо-наукова програма – 120 кредитів (дослідницька (наукова) складова – не менше 30%)			
	Спеціаліст (диплом спеціаліста)	Атестат про повну загальну середню освіту	Освітня програма – 300-360 кредитів			I-II цикл
Магістр медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування (диплом магістра)	Диплом молодшого спеціаліста	Обсяг освітньої програми визначається закладом освіти				

Третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий) рівень	Доктор філософії (диплом доктора філософії)	Диплом магістра	Підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) – 4 роки, освітня складова освітньо-наукової програми – 30-60 кредитів	Право здобуття ступеня доктора наук	9 рівень	III цикл
	Доктор мистецтва (диплом доктора мистецтва)		Підготовка у творчій аспірантурі – 3 роки, освітня складова освітньо-творчої програми – 30-60 кредитів	-		
Науковий рівень	Доктор наук (диплом доктора наук)	Диплом доктора філософії	-	-	10 рівень	-

Ukraine's higher education system is regulated by the Constitution of Ukraine, the Laws of Ukraine "On Education", "On Higher Education", "On Scientific, Research and Development Activity", by ministerial and central government orders, and by international agreements which Ukraine has concluded in compliance with domestic and international law.

Education and training in Ukraine's higher education system is delivered at the following higher education levels:

- Initial level (short cycle) of higher education, which corresponds to Qualification Level Six in the National Qualifications Framework;
- First (bachelor) level of higher education, which corresponds to Qualification Level Seven in the National Qualifications Framework;
- Second (master) level of higher education, which corresponds to Qualification Level Eight in the National Qualifications Framework;
- Third (scientific) level of higher education, which corresponds to Qualification Level Nine in the National Qualifications Framework;
- Research level of higher education, which corresponds to Qualification Level Ten in the National Qualifications Framework.

Attaining higher education at each of these levels requires successful completion of a relevant programme of study (vocational or academic) or research programme that leads to the award of a relevant higher education degree: junior bachelor; bachelor; specialist; master; doctor of philosophy.

Junior bachelor is a vocational degree acquired at the initial level of higher education, and is awarded by a higher education institution upon successful completion by the student of a vocational programme of study comprised of 90-120 ECTS credits.

Bachelor is a degree acquired at the first level of higher education, and is awarded by a higher education institution upon successful completion of a professionally oriented bachelor programme comprised of 180-240 ECTS credits. The workload required for the award of a bachelor degree to a student who is continuing studies after having been awarded a relevant junior bachelor degree shall be defined by the higher education institution.

Specialist is a normative term of training is provided for a period of 1-1,5 years on the basis of bachelor award; for a specialist in medical, pharmaceutical, veterinary-medical fields – 5-6 years on the basis of complete general secondary education. The workload of professional programme for Specialist training on the basis of complete general secondary education and comprises 300 – 360 ECTS. Graduates who successfully state attestation, receive Diploma of Specialist. For further practical activity it is obligatory to have post-graduate training according to national qualification requirements.

Master is a degree acquired at the Second level of higher education, and is awarded by a higher education institution upon successful completion of a relevant academic or professionally oriented programme. Master's degree is obtained according professional or scientific programme. A professionally-oriented master programme is comprised of 90-120 ECTS credits; scientific programme is comprised of 120 ECTS credits.

A Master's degree in medical, pharmaceutical or veterinary fields is awarded to students who are accepted by a higher education institution after completion of full general secondary education to a relevant continuous programme of study (i.e. first and second levels combined) comprised of 300-360 ECTS credits, and is awarded upon its successful completion.

Academic competence according to the educational qualification level of "specialist", which is being provided by higher educational institutions and was started prior to enactment of the Law of Ukraine "On Higher Education", shall be continued within the time limits of the educational period according to the relevant educational and professional program and shall result in granting state standardized document on higher education – specialist diploma.

The last admission for the educational qualification level of specialist shall be conducted in 2016.

Higher education according to the educational qualification level of specialist (full higher education) shall be equal to the degree of Master following the enactment of the Law of Ukraine "On Higher Education".

A document certifying the award of a higher education (research) degree is issued to a person who has successfully completed a vocational, professional, academic or research programme, and has passed the attestation requirements of the relevant programme.

The following types of documents are established to certify higher education (research) degrees at the relevant levels: junior bachelor diploma; bachelor diploma; master diploma; doctor of philosophy diploma.

The bachelor, master, doctor of philosophy and doctor of sciences diploma are each appended by a Diploma Supplement produced according to European standards, which provides structured information about the completed course of study.

Quality assurance system

National system of quality assurance in Ukraine is realized by means of Licensing and accreditation procedures.

Educational activity on the territory of Ukraine is executed by higher education establish meant on licensed basement.

HEI can submit graduate papers with a state recognized degree only in an accredited programme (specialty). A programme (specialty) is considered as accredited if the level of preparation according this programme (specialty) meets state requirements.

The responsibility for the national system of quality assurance in Ukraine rests with the Ministry of Education and Science, Accreditation Commission, the State Inspectorate of HEIs.

The diploma and diploma supplement information is provided by Ukrainian state system "Education" <http://www.osvita.net/>.

National Qualifications Levels of Higher Education Scheme in Ukraine

Levels of Higher Education	Degree of higher education (document of higher education/scientific degree)	Document about previous education which permits to	Normative term (years) and amount (ECTS credits) of study	Academic rights	National Qualifications Framework	Cycles of EHEA
Initial level (short cycle)	Junior Bachelor (Junior Bachelor's diploma)	Certificate of Complete General Secondary Education	Educational-professional program – 120-150 credits	The right to obtain Bachelor's degree	level 6	Short cycle of cycle I
		Junior Specialist's Diploma	Amount of educational-professional program is determined by an educational establishment			
First (Bachelor's) level	Bachelor (Bachelor's diploma)	Certificate of Complete General Secondary Education	Educational-professional program – 180-240 credits	The right to obtain Master's degree	level 7	I cycle
		Junior Bachelor's Diploma, Junior Specialist's Diploma	Amount of educational-professional program is determined by a higher educational establishment			
Second (Master's) level	Master (Master's diploma)	Bachelor's Diploma	Educational-professional program – 90-120 credits	The right to obtain PhD degree/ D.A. degree	level 8	II cycle
			Educational-scientific program – 120 credits (research (scientific) compound – not less than 30%)			
	Specialist (Specialist's diploma) Master of Medicine, Pharmacy or Veterinary (Master's diploma)	Certificate of Complete General Secondary Education	Educational program – 300-360 credits			Amount of educational-professional program is determined by an educational establishment
	Junior Specialist's Diploma					
Third (scientific/creative) level	Doctor of Philosophy (PhD diploma)	Master's diploma	Training at postgraduate course (adjucture) – 4 years, educational compound of educational-scientific program – 30-60 credits	The right to obtain ScD degree	level 9	III cycle
	Doctor of Arts (D.A. diploma)		Training at creative postgraduation course – 3 years, educational compound of educational-scientific program – 30-60 credits	-		
Scientific level	Doctor of Sciences (ScD diploma)	PhD diploma	-	-	level 10	-